

OIKEUS- MINISTERI BRAX TUTKII SOTA- SYLLISYYS- TUOMIOT

Oikeusministeri Tuja Brax. Kuva: Lehtikuva Oy/Valtioneuvoston kanslia

SUOMESSA HISTORIAN LEHTI on hitaasti kääntymässä. Vallan ytimeistä poistuvat yksi toisensa jälkeen ne henkilöt, jotka vielä kantavat vahvasti tajunnassaan Neuvostoliiton painostuksen hedelmää, tiukkaa suomettumista. Nyt eletään jälkisuomettumisen kautta, jossa kokonaan uudet sukupolvet vuorostaan kantavat vanhempiensa ja isovanhempiensa taakkoja.

On positiivista, että tästä raskaasta perinnöstä päästään asteittain eroon. Suomalaisittain lähes historialliseksi voidaan luonnehtia sitä, että oikeusministeri Tuja Brax kertoi HS:n uutisoinnin 21.11.2008 mukaan, että ”puuttuminen erittäin traumaattiseen oikeudenkäyntiin aiotaan miettiä tarkkaan, ja asia viedään tarvittaessa hallituksen ja eduskunnan käsiteltäväksi”.

Tällä traumaattisella oikeudenkäynnillä oikeusministeri tarkoitti sotasyllisyystuomioistuimen vuonna 1946 langettamia raskaita vankilatuomioita Suomen pelastaneille johtajille. Tuomiot herättävät yhä monenlaisia negatiivisia tunteita. Tunteiden ytimenä on tuomioiden valheellisuus. Suomi ei ollut syllinen sotiin. Syllinen oli Stalinin kommunistinen totalitaristinen hallinto, Neuvostoliitto.

Ensimmäisen kerran sotiemme jälkeisessä historiassa hallituksen jäsen on ottanut käsittelyyn sotasyllisyystuomioiden purkamisen. Toimenpide kertoo suuresta muutoksesta avoimuudessa.

Väärä sotasyllisyys on ollut kova pala suomalaisille. Sitä on lisännyt Suomen poliittisen johdon toimettomuus tuomioiden purkamisessa. Poliitikot ovat mielummin halunneet olla itse sotasyllisiä ja syllistä oman kansansa kuin ryhtyä toimenpiteisiin tuomioiden purkamiseksi.

Miksi halutaan edelleen olla syllisiä? Mitä kunniaakasta siinä on? Presidenttiä myöten väitetään, ettemme ole syllisiä. Kuitenkin kansainvälinen Pariisin rauhansopimus ilmoittaa toisin, kuten siitä annettu lakikin. Emme voi olla sekä syllisiä että syyttömiä syllisiä.

Tuomioiden purkamisen tavoitteena ei ole syyttömänä tuomittujen kunnian palautta-

minen, vaan ihmisoikeuksia rikkovien, väärin tuomioiden korjaaminen. Kun tuomiot on purettu, palautuu kunniaakin virallisesti automaattisesti.

Kunniakaan ei voi palauttaa poliittisella liturgialla tai kauniilla eleillä. Tuomiot jäävät siitä huolimatta korjaamatta. Ydinkysymyksessä on siten tuomioiden valheellisuus ja ihmisoikeuksien polkeminen. Virallisissa asiakirjoissa on vain syllisinä tuomittuja miehiä presidentistä alkaen.

Sotasyllisyystuomioiden purkamista vastaan on harattu vahvasti erityisesti puoluepoliittisista syistä. Pelätään, että presidentti Urho Kekkosen perintö joutuu kyseenalaiseen asemaan. Vastakkain ovat siten Kekkosen kunnia sekä väärät vankilatuomiot ja syyttömien kunnia.

Kekkonen pyrki kaikkiin keinoin valtaan ja onnistui siinä. Hän joutuu kantamaan omista toimistaan vastuun, kuten jokainen vastuullisessa asemassa toiminut henkilö.

Poliittisilla päättäjillä ei ole mitään oikeutta estää oikeuden toteutumista vain sääntäkkeen yhtä tai useampaa valtopoliittikkaa. Ohjenuorana tulee olla laki ja oikeus.

Tuomioiden purkamiseen ei ole juridisia esteitä. Purkamisen on pelkästään tahtotilakysymys. Näyttää siltä, että tahtotila on asteittain muuttumassa. Jo nyt arvioidaan, että eduskunnan enemmistö on valmis ryhtymään toimiin purkamisen toteuttamiseksi.

Kokoomuksen Nuorten Liiton yksimielinen aloite ja vaatimus sotasyllisyystuomioiden purkamiseksi on historiallinen. Se on ensimmäinen merkittävän poliittisen organisaation toimenpide, joka yksiselitteisesti edellyttää tuomioiden purkamista.

Vanhoille poliitikoille on häpeäksi se, että nuoret joutuvat näyttämään heille mallia siitä, miten jälkisuomettumisesta vapautetaan ja miten sodanaikaisia vääryyksiä korjataan. Liiton päätös antaa toivoa siitä, että oikeudenmukaisuus toteutuu.

Voidaan kysyä, onko sotasyllisyys ollut mitään merkitystä taloudellisesti. Merkitys on ollut valtaisa. Suomi ”tunnusti” syllisyytensä Pariisin rauhansopimuksessa. Suomi

määrättiin sotien maksumieheksi. Maksu ei ollut vähäinen.

Kun muutetaan professori Ilkka Nummelan laskelmat sodan taloudellisesta rasitteesta nykyisen yhteiskuntamme rasitteeksi, päädytään noin 500 mrd. euron summaan. Siitä sotakorvaukset olivat 50 – 60 mrd. euroa. Suomen bruttokansantuote on 185 mrd. euron tasoa, joten kyseessä oli valtaisa voimanponnistus sodan runtellemassa maassa.

Syllinen on maksumies. Toimii-ko Suomi järkevästi, kun se vielä yli 60 vuoden kuluttuakin sodasta haluaa pitää itsensä syllisenä maksumiehenä? Mahattaako vastaavaa esimerkkiä löytyä mistään muualta? Naapurimaassa vastaavalla tavalla ajattelevat johtajat olisi ammuttu jo iltahämärissä.

Sotasyllisyyden tärkein vaikutus on psykologinen. Vuosikymmeniksi iskotettu syllinen tai syytön-syllinen –leima painaa suomalaiset edelleen alistaiseksi kansaksi. Mikä muu pieni maa maksaa vuosi toisensa jälkeen suurelle ja rikkaalle naapurille lahjuksiin verrattavia rahoja vapaaehtoisesti?

Mikä muu maa vakuuttaa anastajaansa kohtaan vuodesta toiseen ylintä ystävyyttä? Kuitenkaan tämä anastajavaltio ei ole palauttanut ryöstämänsä aluetta, puhumattakaan aiheuttamiensa kustannusten korvaamisesta.

Ei ihme, että kuljemme maailmalla vähän pää alaspäin kengänkärkiä katsellen. Nuorikaan polvi ei tästä alamaiskansalaisuudesta ole vapaa, koska omat vanhemmat ja isovanhemmat, aivan erityisesti poliittiset johtajamme, ovat siitä kerta toisensa jälkeen antaneet näkyvän esimerkin.

Sotasyllisyyden purkamisen on ensisijaisesti ihmisoikeuskysymys. Vääriksi tiedetyt tuomiot on purettava, jos halutaan säilyttää oikeusvaltion maine. Tuomitut olivat uhrilampaita. Heidät tuomittiin, jotta silloinen ja nykyinen poliittinen johto saattoi pestä kätensä Suoritettu pesu oli erittäin kunnian ja aiheutti pysyvän tahrnan Suomen eduskunnalle ja oikeuslaitokselle.

Sotasyllisyysprosessi oli kotimaisen

konspiraation tuote, vaikka sen käynnistäjänä ja suurimpana rikollisena oli Neuvostoliitto sotatoimineen.

Koko sotasyllisyysprosessi oli alusta pitäen Suomen hallitusmuodon vastainen. Perustuslakia rikottiin säätämällä taannehtiva sotasyllisyyslaki, tuomioistuin oli perustuslain vastainen, samoin tuomiot.

Väärää ei saa korjattua millään vippaskonsteilla ja puheilla. On purettava ne rakennelmat, joiden avulla vääryys tehtiin. Vääryys on oikaistava ja väärinteon kohteen ihmisoikeudet palautettava.

On jo luovuttava järjettömistä väitteistä, etteivät tuomitut menettäneet kunniaansa tai muutakaan tai ettei väärää saisi vahvistaa oikeaksi purkamalla väärä. Nämä ovat totuudeksi muutettuja lauseita, joilla ei ole raalimaailmassa mitään pohjaa.

Kunniotusta ja arvostusta nauttiva presidentti on hyvin kaukana 10 vuoden tuomion saaneesta kuritushuonevangista. Myös heidän ihmisoikeuksillaan on eroa kuin yöllä ja päivällä. Eivätkä perheen muutkaan jäsenet koe elämänsä siitä parantuneen.

Oikeusministeri Brax ja kokoomusnuoret rakentavat uskoa siihen, että muutos Suomessakin on mahdollista. Brax ei ole antanut lupaa tuomioiden purkamisesta, mutta ensinhän asiat on perinpohjin tutkittava. On sinänsä yllätyksellistä, ettei oikeusministeriössä ole tällaista tutkimusta jo valmiiksi tehty.

Kun sotasyllisyystuomiot puretaan, Suomi siirtyy merkittävän askeleen myös vanhemmissa asioissa kohti ihmisoikeuksia aidosti kunnioittavaa valtiota. Eri puolilla maailmaa on vanhoja asioita ryhdytty korjaamaan enenemässä määrin. Myös Neuvostoliiton aggressioita tuodaan aikaisempaa selvemmin esille.

Sotasyllisyyden purkamisen on tärkeää senkin vuoksi, ettei ulkomailla tiedetä Suomen syyttömyydestä sotiin. Miten voitaisiin tietääkään, kun Suomessakin tämä tieto on vähäinen, eikä totuutta juurikaan kerrota missään. Suomalaisten on aika herätä sotasyllisyyden koomasta ja siirtyä kohti vaapaasti toimivien valtioiden ryhmää.